

Käyttäytymisen jalostustarkastuksen ohje

Kennelliiton hallituksen 27.5.2022 hyväksymä. Tullut voimaan 1.1.2023.

Päivitetty 2.10.2025. Päivitykset voimassa 1.1.2026 alkaen.

Tätä ohjetta täydentäviä ohjeita ovat:

- Käyttäytymisen jalostustarkastuksen järjestämishoje
- Käyttäytymisen jalostustarkastuksen koulutusohje
- Käyttäytymisen jalostustarkastuksen suoritusohje

Osallistuessaan tarkastukseen koiran omistaja, ohjaaja, haltija tai muu henkilö sitoutuu noudattamaan tätä ohjetta ja tätä ohjetta täydentäviä ohjeita.

Muilta osin noudatetaan Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevia sääntöjä ja ohjeita.

1 Tarkoitus

Käyttäytymisen jalostustarkastuksen tarkoituksena on kerätä jalostuksellisesti merkityksellistä tietoa koiran käyttäytymisestä suoritusohjeen määrittelemissä tilanteissa. Yksittäisen koiran jalostustarkastus antaa tietoa koiran ominaisuuksista ja mahdollistaa vertailun rodun muihin koiriin, rodun keskitasoon ja rodun jalostuksen tavoiteohjelmassa (JTO) määriteltyihin jalostustavoitteisiin. Rotujärjestö voi määritellä ja julkaista rodun ihanneprofiilin. Rotujärjestö voi antaa em. tehtävän myös alaiselleen rotuyhdistykselle tai -kerholle.

2 Tarkastuksen järjestäminen

Jalostustarkastuksen voi järjestää Kennelliiton jäsenyhdistys. Yhdistys kutsuu jalostustarkastajat ja vastaavan toimitsijan sekä vastaa tarkastustilaisuuden käytännön järjestelyistä avustavine henkilöineen ja tarpeistoineen.

Tarkastuspäivän aikana jalostustarkastaja voi arvioida korkeintaan 16 koiraa. Jalostustarkastajalla on oikeus sopia järjestävän yhdistyksen kanssa alhaisemmastakin koiramäärästä. Järjestävä yhdistys voi päättää vähimmäisosallistujamäärän, jolle tarkastus järjestetään.

Järjestettävistä tarkastuksista tulee ilmoittaa Kennelliittoon vähintään 15 vrk ennen niiden järjestämistä Kennelliiton ohjeistamalla tavalla.

3 Osallistumisoikeus ja sen rajoittaminen

Tarkastukseen saavat osallistua Kennelliiton tai sen hyväksymään koirarekisteriin merkityt koirat. Tarkastus voidaan tehdä myös jalostustieteellisen toimikunnan päätöksellä sellaisille koirille/roduille, joille anotaan Kennelliiton rekisteröintiä. Järjestäjä voi rajata osallistumisoikeutta.

Osallistuvien koirien on oltava Kennelliiton määräysten mukaisesti tunnistusmerkittyjä ja rokotettuja.

Jotta koira voi saada virallisen jalostustietojärjestelmään kirjattavan tuloksen, tulee sen olla täyttänyt tarkastuspäivänä 18 kk. Yläikärajaa ei ole. Koira voi osallistua useampaan tarkastukseen, mutta tarkastusten

välisen ajan tulee olla vähintään 6 kk. Poikkeuksena loukkaantumisen vuoksi keskeytetty tarkastus voidaan uusua koiran tultua kuntoon, ei kuitenkaan enää samana päivänä.

Koiranonohjaajan tulee pystyä hallitsemaan koiransa. Hänellä tulee olla riittävät taidot ja fyysiset ominaisuudet koiran ohjaamiseksi ja hyvinvoinnin varmistamiseksi.

Juoksuaikainen narttu voi osallistua tarkastukseen viimeisenä, jos se on muiden järjestelyjen kannalta mahdollista ja järjestäjä antaa siihen luvan.

Tarkastukseen ei saa osallistua:

- kuulo- tai näkövammaisen, sairas tai loukkaantunut koira, tai koira, jonka suorituskyky on merkittävästi alentunut vamman vuoksi
- narttukoira 30 vuorokautta ennen arvioitua penikoimista (arvioitu aika = 63 vrk ensimmäisestä astutuksesta) ja alle 75 vrk penikoimisen jälkeen
- koira, jolla on osallistumiskielto Kennelliiton alaisiin tapahtumiin

Koiralla ei tarkastuksessa saa olla muita varusteita kuin kuristamaton panta tai valjaat.

Tarkastuksessa noudatetaan Suomen Kennelliiton antidopingsääntöä.

Ilman osallistumisoikeutta osallistuneen koiran tulokset mitätöidään.

4 Ilmoitus koiran vihaisesta käyttäytymisestä

Tarkastuksessa noudatetaan Kennelliiton ohjetta koiran käyttäytymisestä tehtävistä ilmoituksista.

5 Ilmoittautuminen tarkastukseen ja siitä pois jääminen

Järjestäjä määrittelee ilmoittautumiskäytännön ja ilmoittautumismaksun. Järjestäjä on velvollinen palauttamaan osallistumismaksun koiran poisjäännin vuoksi vain, jos syy on koiran tai ohjaajan sairastuminen (eläinlääkärin- ja/tai lääkärintodistus voidaan vaatia) tai nartun juoksun alkaminen, mikäli järjestäjä on evännyt juoksuaikaisten narttujen osallistumisen.

Poisjäämisestä on ilmoitettava tarkastuksen järjestäjälle ennen tilaisuuden alkua järjestäjän ohjeistamalla tavalla.

Järjestävälle taholle ilmoittautumisen lisäksi koiralle on ennen tarkastuksen alkua tilattava Kennelliitosta lähete käyttäytymisen jalostustarkastukseen.

Koiran omistajan pitää tarkastukseen ilmoittautuessaan sekä tarkastuspaikalle saapuessaan kertoa, jos koira on aiemmin käyttäytynyt voimakkaasti vihaisesti ihmisiä tai muita koiria kohtaan tai on merkittävän ääniarka.

6 Jääviydet

Noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Kennelliiton jääviyssääntöä. Sen lisäksi jalostustarkastaja tai vastaava toimitsija on jäävi tehtävänsä, jos hän tai hänen perheenjäsenensä on koiran kasvattaja. Tarkastuksessa työskentelevän vastaavan toimitsijan tai hänen perheenjäsenensä omistama tai sopimuksen perusteella heidän hallitsemansa koira ei saa osallistua tarkastukseen.

7 Tarkastuksen siirto tai peruutus

Noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Kennelliiton yleistä sääntöä.

8 Muutoksenhaku

Noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Kennelliiton yleistä muutoksenhakuohjetta.

9 Tarkastuksen keskeyttäminen

Tarkastajilla on oikeus koiran tarkastuksen keskeyttämiseen ja koiran ohjaajalla on oikeus luopua kesken tarkastuksen. Koiran loukkaantuessa on sen tarkastus keskeytettävä.

Tarkastajalla on oikeus keskeyttää jalostustarkastus tai koko tapahtuma, jos sen aikana ilmenee kohtuutonta häiriötä. Häiriö voi johtua esim. toimihenkilöiden estymisestä tai olosuhdemuutoksista, joiden vuoksi tarkastusta ei voida järjestää osallistujille tasaveroisesti tai osallistujien hyvinvointi on vaarassa. Tarkastajalla on oikeus määrätä häiriötä aiheuttavat henkilöt poistumaan tarkastuspaikalta.

10 Käyttäytymisen jalostustarkastaja

Käyttäytymisen jalostustarkastajalla tulee olla voimassa oleva pätevyys. Hän vastaa, että tarkastus ja koirien arviointi tapahtuu Kennelliiton ohjeiden mukaisesti.

Käyttäytymisen arvioinnin suorittaa yhdessä kaksi Kennelliiton pätevöimää jalostustarkastajaa, joista toinen nimetään tarkastuksen ylituomariksi. Poikkeuksena tästä voi toisena tarkastajana pätevöidyn tarkastajan lisäksi toimia yhdistyksen sopivaksi katsoma henkilö, kun rotujärjestö, -yhdistys tai -kerho järjestää tarkastuksen alaisilleen roduille. Jos tarkastukseen tällöin osallistuu useampaa rotua, voi kunkin rodun pätevöimättömänä tarkastajana toimia eri henkilö.

11 Vastaava toimitsija

Vastaavalla toimitsijalla tulee olla voimassa oleva pätevyys.

Vastaava toimitsija neuvoo järjestävää tahoja tarkastuksen järjestämisessä. Hän vastaa tarkastuksen suorituksen kulusta sekä perehdyttää avustavat henkilöt tehtäviinsä. Tarkastuksen osioissa 1–2 avustajana toimii aina vastaava toimitsija.

12 Käyttäytymisen jalostustarkastuksen tulos

Hyväksytty

Koira suorittaa tarkastuksen kaikki osiot. Rodulla on hyväksytty käyttäytymisen jalostustarkastuksen ihanneprofiili ja koiran tarkastustulos ei sisällä yhtään profiilissa hyläytyksi määriteltyä kohtaa.

Suoritettu

Koira suorittaa tarkastuksen kaikki osiot. Käyttäytymisen virheet tai puutteet eivät ole suuria. Koira ei ole arka tai vihainen.

Hylätty

Koiran suoritus hylätään, jos se on selvästi huonohermoinen, arka tai vihainen, tai se on saanut tarkastuksessa sellaisen arvion, joka rodun ihanneprofiilissa on määritelty hylkääväksi. Koira voidaan hylätä myös, jos sillä havaitaan sellaista epänormaalia vakavaa häiriökäyttäytymistä, jolle ei ole arviointilomakkeessa kirjauskohtaa. Epäselvissä tilanteissa Kennelliiton pätevöimä jalostustarkastaja päättää koiran tuloksesta.

Keskeytetty

Tarkastaja tai omistaja/ohjaaja on keskeyttänyt tarkastuksen.

12.1 Rodun ihanneprofiili

Rotujärjestö tai sen valtuuttamana rotuyhdistys tai -kerho voi tehdä esityksen rodun ihanneprofiiliksi. Profiilit hyväksytään Kennelliitossa. Profiilissa määritellään mitkä ominaisuudet ovat rodulle ihanteellisia (I), hyväksyttäviä (N), ei-toivottavia (E) tai hylkääviä (H). Hyväksyttävä tarkoittaa kokonaisuuteen suhteutettuna jalostuskoiralle kelvollista tulosta. Ei-toivottavien ominaisuuksien tarkoituksena ei ole välttämättä sulkea koiraa jalostuksesta, mutta ne tulee huomioida yhdistelmien suunnittelussa. Hylätyn tuloksen saaneita koiria ei suositella jalostukseen, ellei rotujärjestö ohjeista toisin. Kun rodulla on voimassa oleva ihanneprofiili, jonka mukaan koiran tarkastustuloksessa ei ole yhtään hylkäävää merkintää, on koiran tulos suoritettuna sijasta hyväksytty.

13 Vastuukysymykset

Koiranomistaja vastaa koiran aiheuttamista ja sille aiheutuneista vahingoista.

14 Poikkeustapaukset

Kennelliiton jalostustieteellisellä toimikunnalla on oikeus erittäin painavista syistä yksittäisessä poikkeustapauksessa myöntää erivapaus tämän ohjeen määräyksistä.

15. Pakottavat syyt

Kennelliiton hallitus voi erittäin painavista syistä määrääjäksi rajoittaa kokeisiin, kilpailuihin ja testeihin osallistumista ja antaa näitä koskevia erikoismääräyksiä sekä hyväksyä muita poikkeustoimia tämän ohjeen osalta.